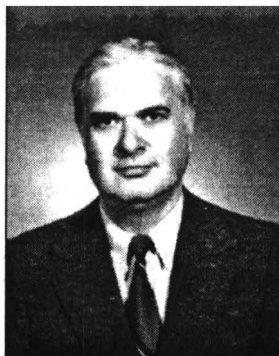

TUDOR MATEESCU (1933 – 1999)

După ani de luptă cu boala necrutătoare, neobositul cercetător al trecutului, Tudor Mateescu a încetat din viață la 9 iunie 1999 în locuința sa din București, strada Crăciun nr. 12.

S-a născut la 18 decembrie 1933 în localitatea Gemenea, azi componentă a comunei Voinești din județul Dâmbovița, părinți fiindu-i Petre și Iustina.

Tatăl a fost învățător. Copilăria și-a petrecut-o în ambianța livezilor dominate de prezența renumitelor soiuri de meri. A frecventat cursurile școlii generale din localitate până în anul 1948. Următoarea etapă de școlarizare l-a purtat mai întâi la București unde a fost înscris la Liceul Nicolae Bălcescu ca apoi să-și finalizeze studiile medii la Liceul Nicolae Bălcescu din Târgoviște în anul 1952. După examenul de maturitate a plecat la Iași unde a fost încadrat la Trustul de Construcții pe un post de contabil. În perioada anilor 1953-1955 a urmat cursurile Institutului Pedagogic de doi ani la Facultatea de Științe Naturale și Geografie. Presupunem că această alegere a fost determinată de impresiile din anii petrecuți în ambianța renumitei stațiuni de cercetare în domeniul creșterii și ameliorării pomilor fructiferi de la Voinești. Ceva însă i-a impus să nu se oprească aici și ca atare, în anul 1955 a participat la concursul de admitere la Universitatea din București care i-a facilitat calitatea de student al Facultății de Istorie pe care a absolvit-o în anul 1961. Tânărul licențiat a primit prin repartitie un post de profesor în localitatea dâmbovițeană Băleni. Activitatea didactică s-a împletit în anii 1961-1963, petrecuți în această localitate, cu cercetarea mărturiilor istorice referitoare la trecutul acelor plaiuri. În anul 1963, prin concurs, a fost încadrat ca arhivist la Filiala Arhivelor Statului din regiunea Constanța. Aici și-a desfășurat activitatea până în anul 1966. Au fost anii care l-au familiarizat cu mărturiile relevante ale complexei istorii a teritoriului dintre Dunăre și Marea Neagră și cu relațiile acestui spațiu cu cel nord dunărean. Aceste cercetări vor deveni pentru Tudor Mateescu dominantă preocupărilor care l-au consacrat ca specialist al istoriei Dobrogei în perioada stăpânirii otomane.

În toamna anului 1966 revine la activitatea didactică la școala generală din comuna Joița, actualul județ Ilfov de unde în anul 1968 a fost transferat la școala din satul Sintești, comuna Vidra din actualul județ Giurgiu unde a predat până în anul 1969, când face demersurile pentru a reveni în sistemul Arhivelor Statului. De la 1 iunie 1970 a fost încadrat arhivist în Direcția Generală a Arhivelor Statului unde în decursul a două decenii și jumătate a onorat funcții în cadrul unor servicii de coordonare ca: Metodologie și

Control, Valorificare, Studii și Documentare. Abnegația dovedită, cunoștințele dobândire, preocupările științifice l-au promovat în anul 1972 ca arhivist principal. A fost anul când a finalizat etapele care l-au condus la susținerea tezei de doctorat cu tema „Agricultura și relațiile agrare în Dobrogea în timpul stăpânirii otomane”. Susținută la 27 iunie 1972 în cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, având pe academicianul Ștefan Pascu ca președinte al comisiei de examinare, lucrarea a cunoscut aprecierile membrilor care i-au acordat titlul de doctor în istorie. La 25 noiembrie 1972 a fost confirmată obținerea titlului de către Comisia Centrală de validare a titlurilor. Această recunoaștere a calităților cercetătorului Tudor Mateescu a fost stimulativă pentru a continua depistarea și cercetarea izvoarelor. Cu tenacitate, perseverență și acribie a căutat să valorifice aceste informații ajungând ca în decursul a mai bine de trei decenii de cercetare să elaboreze concludente studii referitoare la trecutul românilor, la prezența și rolul acestora în activitatea economică, culturală și spirituală a Dobrogei care în condițiile de efectivă stăpânire otomană, cu urmări chiar și de natura modificărilor de structură demografică, n-au încetat nici un moment raporturile cu țările române.

Prezența lui Tudor Mateescu la cursurile de reciclare a arhiviștilor i-a oferit în decursul anilor prilejul de a împărtăși colegilor din experiența sa în domeniul cercetării documentelor care l-au condus la elaborarea de pertinente și perene studii bazate pe mărturiile tezaurului arhivistic.

În ultimii ani ai vieții, în cadrul Facultății de Arhivistică a avut un nou prilej de a-i călăuzi pe cei în formare ca viitori prețuitori ai tezaurului arhivistic.

În activitatea desfășurată o constantă i-a caracterizat preocupările, atenția cu care a cercetat și a făcut cunoscut trecutul Dobrogei feudale, prilej de afirmare a prezenței românești milenară în acest perimetru de viațuire umană.

În decursul acestor ani o serie de studii i-au fost publicate în prestigioase reviste de specialitate ale institutelor de cercetări istorice din București, Cluj-Napoca, Iași, dar și a unor muzee ca cele din: Alba Iulia, Bălcești pe Topolog, Brașov, București, Cluj-Napoca, Constanța, Galați, Târgoviște, Tulcea.

O mențiune specială trebuie să o facem pentru a remarca receptivitatea publicațiilor editate de Biserica Ortodoxă Română care în decursul anilor l-au avut ca permanent colaborator, situație care, în condițiile unor manifestări ostile, anterioare anului 1989, i-au provocat unele dificultăți cu cei superiori în ierarhia profesională. Amintim în acest sens revistele Biserica Ortodoxă Română, Glasul Bisericii ca și cele editate de Mitropolia Moldovei și Sucevei și de Mitropolia Ardealului.

Publicarea unor studii în reviste editate în limbi străine de circulație internațională ca și rezultatele în limbi străine la studiile în limba română

l-au impus atenției cercetărilor din lumea întreagă. A fost solicitat de redacțiile unor prestigioase publicații străine să le încredințeze articole elaborate reflectând diverse aspecte ale vieții dobrogene. Amintim în acest sens pe cele editate la Istanbul, Salonic, München ș.a. (vezi lista bibliografică). Eventuala preocupare a studiilor elaborate de terți cercetători care fac referință la concluziile afirmate și susținute de Tudor Mateescu se constituie maxima apreciere acordată cercetătorului prin studiile întreprinse. În acest context formulăm, alăturându-ne celor care au enunțat-o, propunerea ca lucrările publicate până în prezent și cele din portofoliul diverselor reviste care vor fi editate postum, să fie reunite într-un volum care, prin unitatea problemelor tratate, se va constitui o contribuție majoră la istoria Dobrogei, într-o viitoare sinteză a istoriei României. O asemenea misiune ar onora Arhiepiscopia Tomisului. O eventuală traducere i-ar asigura și o difuzare ce-i va facilita integrarea în bibliografia de specialitate la cote superioare de referință.

Revenind la multitudinea preocupărilor lui Tudor Mateescu suntem datori să amintim și contribuția sa la îmbogățirea tezaurului arhivistic. Relațiile personale, propriile rezultate, modul de tratare cu deținătorii de vechi mărturii au avut drept urmare îmbogățirea fondului arhivistic prin donații și achiziții de documente istorice.

Dobândind o bogată experiență în editarea izvoarelor istorice a fost ani de zile redactor, iar din anul 1992 redactor șef al Revistei Arhivelor, în coloanele căreia, pe parcursul deceniilor și-au găsit spații de publicare numeroase studii elaborate de el.

Omul Tudor Mateescu s-a constituit pentru cei care i-au fost în preajmă o personalitate complexă fiind permanent un exemplu de valorificare a timpului, de organizare a locului de muncă, de documentare și concentrare spre tematicile ce îi erau în atenție. Având promptitudine în susținerea timpului ducea la înțelegerea justetei celor susținute de el. Categorie și chiar dur în anumite caracterizări cu referință la persoane, era în același timp un timid care încerca să mascheze prin bruschete gingășia ce de fapt îl definea. Având un bioritm cu totul și cu totul aparte era abordabil sau nu în funcție de orele de peste zi. Erau și numeroase momente când își permitea să facă și câte o pauză marcată de participarea la glumele celor din anturaj cu câte o vorbă de duh și chiar picante formulări. A fost un OM, cu cele bune și cele mai puțin bune pe care, cei ce l-am cunoscut, nu-l putem uita, iar cei ce vor urma îl vor cunoaște și-l vor aprecia prin ceea ce i-au fost realizările vieții lui. În acest context suntem datori să amintim și de situația familială. Căsătorit cu Martha Ioana, inginer chimist, au un fiu ale cărui rezultate înregistrate pe parcursul anilor de studii s-au constituit suprema satisfacție. A vorbi despre fiu era pentru Tudor Mateescu moment de mare gingășie, modularea vocii definind alte fațete ale Omului care se bucura că transmite posterității o capacitate utilă societății.

La 1 aprilie 1995 Tudor Mateescu a fost pensionat, starea sănătății diminuându-i puterea de muncă. Tenace a continuat să studieze și să elaboreze noi lucrări care fac referință la trecutul dobrogean.

Cele mai sus formulate pot fi completate cu multe alte aprecieri pentru conturarea portretului lui Tudor Mateescu.

Dumnezeu să-l ierte !